

Valtuustoaloite välittömiin toimepiteisiin ryhtymiseksi hoidollisen, vaikuttavan ja sopimuspalokuntien toteuttaman Ensivastetoiminnan säilyttämiseksi ja turvaamiseksi haja-asutusalueilla.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastus- ja ensihoitopalvelut tuottavat ensivastetoimintaa osana ensihoidon palvelutuotantoa. Pirkanmaan hyvinvointialue tuottaa ensivastetoimintaa kahdella tavalla. Itse omana toimintana pelastustoimen yksiköillä (20 pelastuslaitoksen vakinaista Evy yksikköä) tai hankkii palvelut sopimuspalokunnilta erillisellisen ja sopimusosapuolten välille laaditun ensivastesopimuksen mukaan (29 sopimuspalokuntien yksikköä).

Ensivastetoimintaa ja siihen liittyvää koulutusta ohjaavat Terveystieteiden tutkimuskeskuslaki (1326/2010) ja Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta (585/2017).

Ensivastetoiminta on merkittävä osa ensihoitoa ja sen hälyttäminen tehtäville tapahtuu kansallisten hälytysperiaatteiden mukaisesti. Pirhassa sopimuspalokuntien osalta hälytykset on rajattu Aarne ja Bertta kiireellisyytason tehtäviin, eli käytännössä 7 ja 0 alkuisille tehtäville.

Ensivastetehtäviä Pirhan mukaan 11 kuukauden tarkastelujaksolla oli n. 800 hälytystä, joihin EVY päässyt paikalle n. 600 kertaa. Sopimuspalokunnilta saatujen tietojen mukaan kyseisiä hälytyksiä oli n. 700 kertaa, joista vain 4:ään lähtöön ensivaste ei päässyt lähtemään Pirhassa esitetyn n. 200 lähdön sijaan.

Olemme viime aikoina saaneet lehdistä luettavaksemme Pirkanmaan hyvinvointialueen suunnitelmista poistaa ensivasteyksiköistä hoidon kannalta kriittisiä lääkkeitä sekä lääkehapen. Perusteluksi on esitetty lääkkeiden vähäinen käyttö sekä vaikuttavuudeltaan vähäiseksi katsottu aikaero ensivasteen ja ensihoidon välisestä kohteeseen saapumisesta potilaan tavoitettavuuden osalta.

Lisäksi suunnitellut muutokset päätettiin tuoda Pirhassa esille ensihoidon ylilääkärin ulostulona lehdistölle kuulematta sen paremmin 29 sopimuspalokuntaa, joille muutoksen voimaantulosta ilmoitettiin yksikantaan sähköpostilla kuin myöskään kuntia/kaupunkeja, joiden kuuleminen olisi lain määrittelemän yhdyspintatyön ja sen toteutumisen kannalta ollut vähintäänkin suotavaa suunniteltujen palvelujen heikennyksen laajuus huomioiden. Ihmisten luottamuksen palauttamista Terveystieteiden tutkimuskeskukseen tämänkaltaisen toiminta ei edistä.

Saamamme tiedon mukaan Pirhan esiintuomissa ja THL:n tilastoista kerätyissä vasteajoissa, tehtävien määrissä sekä ensivasteen lähdöissä kyseisille tehtäville on oleellisia virheellisyyksiä, jotka korjaamattomina vääristävät merkittävästi ensivastetoiminnasta ja sen tärkeydestä annettavaa kuvaa niin päättäjille, kuin Pirkanmaan asukkaillekin. Lisäksi palauttamalla esimerkiksi lääkkeenjakaajan työnkuvaan aikoinaan käytössä olleen lääkkeiden kierrätysmallin, pystyttäisiin lääkehävikkiä tehokkaasti minimoimaan. Kierrätys on aikoinaan poistunut lainsäädännöllisistä syistä palo- ja pelastustoimen ollessa eriytettyinä mitä ne tällä hetkellä eivät ole.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue selvittää alla mainitut asiat ja tuo ne ennen suunniteltua päätöksentekoa ja/ tai toiminnan muutoksia tiedoksi ja keskusteluun valtuustolle.

1. Koostaa ja ottaa huomioon tulevassa päätöksenteossään sopimuspalokunnilta sekä muilta tahoilta saamansa lausunnot ja kannanotot sekä tuo ne tiedoksi ja keskusteluun valtuustolle.
2. Pirha selvittää mahdollisuutta lääkkeiden kierrätystoiminnan uudelleen käynnistämiseksi ensivasteyksiköiden lääkehävikin minimoimiseksi ja mahdollisesti siirtää päätöstään lääkkeiden vähentämisestä/poistosta siihen asti kunnes kierrätystoiminnan vaikuttavuus lääkehävikkiin on luotettavasti selvillä.
3. Pirha selvittää haja-asutusalueiden todelliset saavutettavuusajat ja todelliset aikaerot ensivasteen ja ensihoitoyksikön välillä. Pirhan tulee selvitystä tehdessään ottaa huomioon vasteajoissa ja aikaeroissa hälytystehtävät, joissa ensivaste hälytetään tehtävälle vasta ensihoidon hälytyksen jälkeen tai peräti ensihoidon jo ollessa kohteessa. Nyt esitetystä raportissa on käytetty keskiarvoja/tehtävä ja ne eivät kerro reuna-alueiden todellisia aikaeroja ensivasteen ja ensihoidon välillä eivätkä sitä kuinka usein ensivaste on hälytetty tehtävälle ensihoidon jälkeen tai ensihoidon jo ollessa kohteessa.
4. Selvittää ensivastetoiminnan mahdollista kehittämistä ja hälytystehtävien laajentamista sekä pääpainon siirtämistä haja-asutusalueille, jolloin toiminnan tavoitteellisuus ja vaikuttavuus kasvavat.
5. Selvittää miten Pirhassa on varauduttu haja-asutusalueiden osalta siihen, minkälainen ja kuinka suuri vaikutus toimintaan ja talouteen syntyy, mikäli kaavailun lääkemuutoksen toteutuessa sopimuspalokunnat irtisanoisivat ensivastesopimuksiaan.

Kangasalla 03.02.2025

Miia Kinnari,

aluevaltuutettu, Perussuomalaiset

Muut aloitteen allekirjoittaneet:

Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä

Marjo Mäkinen-Aakula, Kesk.